

เรื่อง : ศูนย์มะเร็ง

มะเร็งปากมดลูก ภัยเงียบ...ของผู้หญิง

วันแห่งความรักเป็นวันที่หลายคนแสดงความรักที่ดีให้แก่กัน แต่ปัจจุบันอาจเป็นเพราะค่านิยมหรือกระแสต่างๆ จากทั่วโลก หรือจากความทันสมัยของเทคโนโลยีทางการสื่อสาร จึงพัฒนาเอาวัฒนธรรมการแสดงความรักต่อกันให้เป็นไปในทิศทางที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กวัยรุ่นหรือกลุ่มเยาวชน ที่มักมีค่านิยมการแสดงความรักต่อกันด้วยการกระทำที่ไม่เหมาะสม เช่น การมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งจากจุดเริ่มต้นของการกระทำเหล่านี้ ทำให้เป็นที่มาของโรคเกี่ยวกับโรคทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ มากมาย หนึ่งในนั้นคือ **มะเร็งปากมดลูก** ที่มีสาเหตุมาจากจำนวนการมีเพศสัมพันธ์มาก

มะเร็งปากมดลูกเป็นมะเร็งที่พบมากที่สุดของมะเร็งในสตรีไทย และพบมากในช่วงอายุ 35-60 ปี แต่มะเร็งปากมดลูกสามารถตรวจพบได้ตั้งแต่ระยะก่อนมะเร็งด้วยการทำแปปสเมียร์ โดยการเก็บเอาเซลล์เยื่อบริเวณปากมดลูกไปตรวจหาเซลล์มะเร็งโดยการตรวจภายใน ซึ่งการรักษาจะได้ผลดีมากหากเป็นมะเร็งที่ตรวจพบในระยะแรก โดยสาเหตุ คือ การติดเชื้อไวรัสฮิวแมนแพปพิลโลมาหรือเชื้อเอชพีวี (HPV) บริเวณอวัยวะเพศโดยเฉพาะที่บริเวณปากมดลูก

ปัจจัยเสี่ยงของมะเร็งปากมดลูก ได้แก่

1. ปัจจัยเสี่ยงทางฝ่ายหญิง ได้แก่ มีคู่นอนหลายคน ความเสี่ยงสูงขึ้นตามจำนวนคู่นอนที่เพิ่มขึ้น การมีเพศสัมพันธ์ เมื่ออายุน้อย การสูบบุหรี่มีประวัติการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น เอดส์ เริม ซิฟิลิส และหนองใน เป็นต้น

2. ปัจจัยเสี่ยงทางฝ่ายชาย เนื่องจากการติดเชื้อเอชพีวี (HPV) ส่วนใหญ่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ จึงกล่าวได้ว่า มะเร็งปากมดลูก เป็นมะเร็งที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์ เพศสัมพันธ์กับผู้ชาย ที่มีเชื้อเอชพีวี (ซึ่งส่วนใหญ่ ผู้ชายจะไม่มีอาการหรือตรวจไม่พบเชื้อ) แม้เพียงครั้งเดียวก็มีโอกาสติดเชื้อเอชพีวี และเป็นมะเร็งปากมดลูกได้ ปัจจัยเสี่ยงทาง ฝ่ายชาย ได้แก่ สตรีที่มีคู่นอนเป็นมะเร็งองคชาติ เคยมีภรรยาเป็นมะเร็งปากมดลูก เคยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ผ่านประสบการณ์ ทางเพศ ตั้งแต่อายุน้อยหรือมีคู่นอนหลายคน

อาการแสดงของมะเร็งปากมดลูก

อาการของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูก จะมากหรือน้อยขึ้นกับระยะของมะเร็ง ในระยะแรกอาจไม่มีการผิดปกติ แต่สามารถตรวจพบได้จากการตรวจคัดกรองมะเร็งด้วยวิธีแบบ สเมียร์ อาการที่อาจพบในผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูก ได้แก่

อาการตกเลือดทางช่องคลอด

เป็นอาการที่พบได้มากที่สุด ประมาณ ร้อยละ 80-90 ของผู้ป่วย ลักษณะเลือดที่ออก อาจจะเป็นเลือดออกกะปริบกะปรอย ระหว่างรอบเดือน เลือดออกหลังมีเพศสัมพันธ์ มีน้ำปนเลือด ตกขาวปนเลือด เลือดออกหลังวัยหมดประจำเดือน อาการในระยะหลังเมื่อมะเร็งลุกลามหรือไปสู่อวัยวะอื่นๆ ได้แก่ ขาบวม ปวดหลัง

การวินิจฉัยโรค

- 1. การตรวจภายใน** หากหากพบก้อนผิดปกติที่ปากมดลูกแพทย์จะตรวจยืนยันโดยการ ตัดชิ้นเนื้อบางส่วนไปส่งตรวจ ทางพยาธิวิทยา
- 2. การตรวจทางเซลล์วิทยา หรือแปปสเมียร์** เป็นการตรวจภายในร่วมกับการเก็บเอาเซลล์บริเวณปาก มดลูกไปตรวจทางเซลล์
- 3. การตรวจด้วยกล้องขยายหรือคอลโปสโคป** ร่วมกับการตัดชิ้นเนื้อส่งตรวจทางพยาธิวิทยา
- 4. การตรวจอื่นๆ** ที่อาจช่วยในการวินิจฉัยมะเร็งปากมดลูก ได้แก่ การขูดภายในปากมดลูก การตัดปากมดลูกด้วยห่วงไฟฟ้า การตัดปากมดลูกออกเป็นรูปกรวยด้วยมีด

การรักษา มะเร็งปากมดลูก

วิธีการรักษามะเร็งปากมดลูกขึ้นกับระยะของมะเร็ง ความต้องการมีบุตรของผู้ป่วยและโรคทางนรีเวชอื่นๆ ที่เป็นร่วมด้วย

การรักษาในระยะก่อนเป็นมะเร็งหรือระยะก่อนลุกลาม มีวิธีการติดตามและรักษาได้หลายวิธี ได้แก่

การตัดปากมดลูกด้วยห่วงไฟฟ้า การจี้ปากมดลูกด้วยความเย็น การจี้ด้วยเลเซอร์ การตัดปากมดลูกออกเป็นรูปกรวยด้วยมีด หลังจากนั้นควรตรวจติดตามผลการรักษาอย่างใกล้ชิด โดยการตรวจภายในและทำแปปสเมียร์ หรือตรวจด้วยกล้องขยาย ทุก 4-6 เดือน โดยรอยโรคขั้นต่ำบางชนิดสามารถหายไปได้เองภายใน 1-2 ปี

มะเร็งปากมดลูกระยะลุกลาม การเลือกวิธีรักษาขึ้นกับโรคประจำตัวของผู้ป่วย ระยะของมะเร็ง และความพร้อมของโรงพยาบาลหรือแพทย์ผู้ดูแลรักษา

- มะเร็งในระยะแรก รักษาโดยการตัดมดลูกออกร่วมกับการเลาะต่อมน้ำเหลืองบริเวณ อุ้งเชิงกรานออก และจะให้ การรักษาต่อด้วยรังสีรักษาในกรณีที่ผู้ป่วยมีโอกาสดับเป็นซ้ำของโรคลดลง

- มะเร็งในระยะหลัง รักษาด้วยรังสีรักษา หรือร่วมกับการให้ยาเคมีบำบัด

การตัดปากมดลูกออกเป็นรูปกรวย ด้วยมีดเพื่อมาส่งตรวจทางพยาธิวิทยา

การพยากรณ์โรค

ผลการรักษามะเร็งปากมดลูก ในปัจจุบันได้ผลดีมากขึ้น กว่าในอดีต โดยเฉพาะในระยะก่อนลุกลาม และระยะลุกลามเริ่มแรก โดยในระยะก่อนลุกลาม การรักษาได้ผลดีเกือบ 100 % ดังนั้นการตรวจค้นหามะเร็งในระยะแรกเริ่มด้วยการตรวจแปป

สเมียร์จึงมีความสำคัญมากโดยสตรีที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว ควรรับการตรวจภายในทุกคน

การเตรียมตัวก่อนรับการตรวจค้นหามะเร็งในระยะแรก ด้วยการตรวจแปปสเมียร์

- ไม่ควรมีการตรวจภายในมาก่อน 24 ชั่วโมง
- ห้ามสวนล้างภายในช่องคลอดมาก่อน 24 ชั่วโมง
- งดการมีเพศสัมพันธ์คืนวันก่อนมารับการตรวจภายใน
- ไม่ควรเหน็บยาใดๆ ในช่องคลอดมาก่อน 48 ชั่วโมง
- ควรมารับการตรวจมะเร็งหลังประจำเดือนหมดแล้ว ประมาณ 2 สัปดาห์ สำหรับผู้ที่ไม่มีประจำเดือนแล้วให้มาได้ตามสะดวก

ข้อมูลจาก ศูนย์มะเร็ง คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์